

HÄNDELSEN

TVÅ kvinnor inom hemtjänsten skulle på hembesök till en äldre man på lördagsförmiddagen. När de anlände såg de rök från en "skorsten" och de tyckte att det rök alldeles för mycket. En av dem hade bott i fastigheten tidigare och visste att röret inte var en skorsten, utan snarare en ventilationstrumma. De sprang in på gården och såg att det flammade av lågor från området vid spisen. I övrigt var det mörkt inne i köket. De öppnade dörren med sin egen nyckel och rök välldes ut. Det var alldeles svart därinne och de kunde inte se något mer än eldslågor som slickade taket och väggarna. Kort därefter kom en fastighetsskötare som bodde i grannhuset. Han larmade omedelbart brandkåren. Fastighetsskötarens far kom också ut och försökte krypa in i lägenheten, men tvingades vända på grund av den starka rökutvecklingen. Han hörde mannen ropa på hjälp inifrån lägenheten. Han sprang också runt på baksidan men kunde inte tas sig in där heller. Han ropade flera gånger på mannen, men fick därefter inget svar. Kort efter att dörren öppnats började rutorna sprängas av hettan. Kvinnorna från hemtjänsten hörde sedan ett oartikulerat skrik inifrån lägenheten och sedan inget mer.

INSATSEN

Räddningstjänsten kallades kl. 09:28 X-dagen den xx-xx-xx till en radhusbrand på X-gatan, Y-stad. I utlarmningen fick man veta att en person befann sig kvar inne och man förberedde en invändig livräddningsinsats. Vid framkomsten kl. 09:43 konstaterades att branden gått till övertändning med lågor ut genom fönster på båda sidor av byggnaden. Någon invändig livräddningsinsats var inte möjligt och mannen var med hänsyn tagen till brandens omfattning utan tvekan omkommen vid denna tidpunkt.

Räddningstjänstens insats fick inriktas på att förhindra spridning till intilliggande lägenhet i radhuset, och även vidare till grannfastigheten som var förbunden via ett garage. Branden spred sig till vinden som var osekionerad och även till grannlägenhetens innertak, men kunde begränsas innan den spred sig till garaget. Den andra lägenheten var tillfälligt obebodd. Under släckningsarbetet återfanns mannen liggande innanför dörren till köket. Kroppen var så svårt bränd att man inte omedelbart uppfattade att det var den omkomne. Kroppen togs försiktigt ut av räddningstjänstens personal. Under eftersläckningen fann man en sedelbunt i en förkolnad byrå. Pengarna lämnades över till polisen.

BYGGNADEN

Byggnaden var ett radhus i ett plan med en oinredd vind ovanpå. Konstruktionen bestod av träreglar med utvändiga träpaneler och takstolar av trä. Lägenhetsskiljande hjärtvägg var av autoklaverad gasbetong. Innertak var av tretexskivor på träpanel, och innerväggar var av gips på träreglar. Lägenheten omfattade två rum och kök (ca 55 m²) och var genomgående i fastigheten.

BRANDSPRIDNING

Brandspredning skedde till intilliggande lägenhet och ovanliggande vind. På bilden intill ses brandskador genom innertaket i grannlägenheten, samt även innertakets konstruktion. Väggen till vänster är den lägenhetsskiljande betongväggen mot den brända lägenhetens kök

RÖKSPRIDNING

Till intilliggande lägenhet, och garage.

UNDERSÖKNING

Mannen var 93 år gammal och bodde ensam. Han rökte inte. Han hade problem med en höft och hade svårt att gå. Han hade rullstol, men använde den inte så mycket inomhus. Istället kavade han runt på en kontorsstol på hjul. Mannen hade också kraftigt nedsatt hörsel. Hemtjänsten uppger att det fanns brandvarnare i lägenheten, men att mannen sannolikt inte skulle höra den om den löste ut.

Hemtjänsten hade kvällen innan branden upptäckt att mannen glömt att stänga av en spisplatta och sedan gått och lagt sig. Nattpatrullen besökte mannen ca kl. 01.00 och då sov han och inga plattor var tillslagna. Detta var dock första gången detta skedde såvitt man visste. Fastighetsskötarens far berättade att mannen även glömt vattenkranen på vid något tillfälle. Mannen lagde sin egen mat och gjorde tidvis storkök så att han mat för flera dagar. Till saken hör att mannens son skulle komma på besök samma dag (polisen lyckades möta honom innan han kom fram).

Det går inte att i efterhand fastställa var i lägenheten branden har startat på grund av de omfattande brandskadorna. Branden har fått ett relativt sett hastigt förlopp till följd av att innertaket bestod av tretexskivor. Dessa är porösa och avger snabbt brännbara gaser vid brandpåverkan. Branden har utvecklats snabbt inne i lägenheten och har sedan sannolikt gått till övertändning inom några minuter från det att dörren öppnades och fönstren sprängdes. Det blåste friskt på ett sådant sätt att det genom lägenheten kunde bildas ett tvärdrag, vilket även syntes på värmeskador på vegetation och mark flera meter ut från fasaden på husets läsida.

SLUTSATSER OCH ERFARENHETER

Brandorsaken har inte säkert kunnat fastställas. Det är dock inte osannolikt att denna brand uppstod i köket, möjligen i samband med att mannen lagade mat. Branden har fått ett hastigt förlopp på grund av det lättantändliga undertaksmaterialet. Mannens hörselnedsättning har gjort att mannen inte uppmärksammat branden i ett tidigt skede. Detta gäller oavsett om brandvarnaren fungerade eller ej. Mannens rörelsevårigheter har sannolikt bidragit till att mannen inte kunnat eller hunnit ta sig ut i tid då han upptäckt branden. Som en följd av dessa samverkande faktorer kunde mannen inte rädda sig själv utan omkom i branden.

En tidvakt på spisen kombinerat med ett överhettningsskydd skulle kunnat förhindra att en glömd spis orsakat branden. Bättre hjälpmedel kopplade till brandvarnaren, t.ex. vibrerande armband, utvändigt eller vidarekopplat trygghetslarm eller liknande skulle ha kunnat varna i ett tidigare skede. Bostadssprinkler skulle sannolikt ha kunnat begränsa eller möjligen släcka branden så att den inte gick till övertändning.